

◀ لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب

۱۳۵۹/۱/۲۶

شماره ابلاغ: ۱۵۰۸ شماره انتشار: ۱۰۲۵۴ تاریخ ابلاغ: ۱۳۵۹/۱/۳۱ تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۵۹/۲/۲۱

ماده ۱- اراضی مورد نظر در این قانون چهار قسم اند:

الف- اراضی موات و مراتع

ب- اراضی آباد شده توسط افراد یا شرکت‌ها که دادگاه صالح اسلامی به استرداد آن‌ها حکم داده است.

ج- اراضی بایر که قبلاً دایر بوده و برحسب ملاک‌های رژیم قبلی ملک اشخاص یا مؤسسات شمرده می‌شده است.

د- اراضی دایر

ماده ۲- اراضی بند الف و بند ب در اختیار حکومت اسلامی است و حکومت موظف است با رعایت مصالح جامعه و حدود نیاز و

توانایی اشخاص بهره‌برداری از آن‌ها را به افراد یا شرکت‌ها واگذار کند یا در مواردی که مصلحت جامعه ایجاب کند به کارهای عام‌المنفعه اختصاص دهد. در مورد اراضی بند ج دولت با رعایت ضوابطی که در مورد اراضی بند د خواهد آمد نخست به صاحبان آن‌ها اولویت می‌دهد تا به عمران آن بپردازند و اگر اقدام نکردند آن‌ها را در اختیار خود می‌گیرد تا کشت و بهره‌برداری از آن‌ها را به واجد شرایط واگذار کند.

ماده ۳- هرگاه مالک در این گونه اراضی تاسیساتی احداث کرده باشد درباره آن‌ها به ترتیب زیر عمل می‌شود:

الف- تأسیسات کشاورزی

در مورد این تأسیسات، اگر مالک عملاً از آن‌ها استفاده کند قسمت مورد استفاده او با رعایت حدودی که در مورد اراضی بند «د» خواهد آمد، در اختیار او می‌ماند و بقیه در اختیار زارعین گذارده می‌شود و اگر عملاً از آن‌ها استفاده نکند همه آن‌ها در اختیار زارعین دیگر گذارده خواهد شد. به هر حال بهای آنچه در اختیار دیگران گذارده شود، پس از کسر بدهی‌های مالک به بیت‌المال از حقوق شرعی و مظالم و نظایر آن‌ها، به او پرداخت می‌گردد.

ب- تأسیسات دیگر که به امور کشاورزی مربوط نمی‌شود، از قبیل خانه شخصی، کارگاه‌های فنی غیر کشاورزی، دامداری و نظایر این‌ها.

این گونه تأسیسات با آن مقدار از زمین که در عرف محل مورد نیاز آن‌ها است در دست مالک باقی می‌ماند.

ماده ۴- در مورد اراضی بند د، اگر مالک شخصاً به امر کشاورزی در آن‌ها اشتغال دارد، تا برابر مقداری که در عرف محل برای تأمین

زندگی کشاورز و خانواده او لازم است در اختیار می‌ماند و اگر شخصاً به کشاورزی در آن‌ها اشتغال ندارد و منبع درآمد دیگر کافی برای تأمین زندگی خود و خانواده‌اش ندارد، فقط تا دو برابر مزبور در اختیار او می‌ماند و در مورد بقیه در جاهایی که کشاورزانی وجود دارند که فاقد زمین

زراعتی هستند و جز از راه گرفتن مازاد زمین این گونه مالکان نمی توان آن ها را صاحب زمین زراعتی کرد، وظیفه آن ها این است که مازاد برحسب مذکور با این گونه زارعین واگذار کنند و اگر به میل خود به این وظیفه عمل نمایند به مقتضای ولایت به حکم حاکم از آن ها گرفته و در اختیار کشاورزان نیازمند گذارده می شود و دولت بهای نسق این زمین ها را پس از کسر بدهی های مالک به بیت المال با او می پردازد.

تبصره ۱- در صورتی که در محل یا نزدیک آن زمین های بند الف، ب و ج وجود داشته باشد اول آن زمین ها به کشاورزان داده می شود و اگر کافی نبود، نوبت به بند «د» می رسد.

تبصره ۲- زمین های وابسته به دامداری ها برای تهیه علوفه مشمول این ماده نیست.

تبصره ۳- واحدهای مکانیزه کشاورزی که تقسیم آن ها منشاء کاهش بازده می شود، نباید تقسیم شود و لازم است که به صورت تعاونی به کشاورزان واگذار گردد.

ماده ۵- هیئت مسئول واگذاری زمین

امور ذکر شده در بالا، توسط هیئت هفت نفره انجام می گیرد و دیگران حق دخالت ندارند.

ترکیب هیئت هفت نفره:

این هیئت تشکیل می شود از نمایندگان زیر:

۱- دو نفر نماینده وزارت کشاورزی.

۲- یک نفر نماینده وزیر کشور یا استاندار محل.

۳- یک نفر نماینده جهاد سازندگی.

۴- یک نفر نماینده حاکم شرع و ولی امر.

۵- دو نفر نماینده مردم ده به تأیید نماینده حاکم شرع.

وظایف هیئت هفت نفره:

۱- حل و فصل قضایای مورد نزاع مربوط به اجرای این قانون (درموارد اعمال ولایت صرفاً نظر نماینده حاکم شرع معتبر است).

۲- واگذاری زمین با توجه به مواد این لایحه.

۳- تشخیص صلاحیت و میزان استفاده از وام و امکانات کشاورزی در طول اجرای این قانون.

ماده ۶- ضوابط واگذاری زمین

۱- در واگذاری زمین، به روستاییان بدون زمین یا کم زمین و فارغ التحصیلان کشاورزی و افراد علاقه مند به کار کشاورزی به ترتیب اولویت داده می شود.

۲- واگذاری بهره برداری از زمین برای مدت معین (چند سال) با توجه به شرایط خاص منطقه است و در صورت عملکرد مطلوب واگذاری زمین تمدید می شود.

-
- ۳- واگذاری زمین می تواند به صورت شرکت و تعاونی یا فردی باشد و تشخیص آن با هیئت هفت نفری است.
 - ۴- زمین بدون عذر موجه نباید معطل بماند.
 - ۵- باید عملکرد روی زمین به گونه ای باشد که موجب اتلاف زمین نشود.
 - ۶- زمین های واگذاری قابل انتقال نمی باشد، مگر با اجازه دولت و رعایت میزان مندرج در ماده ۴ در مورد انتقال گیرنده.
 - ۷- کشت روی زمین ها باید با توجه به نیاز جامعه باشد.